

- ANALYSE

Mangel på arbejdskraft medfører milliardtab i omsætning

Manglen på arbejdskraft og varer har i en periode været så stor, at det går ud over virksomhedernes indtjeningsmuligheder. Mere end fire ud af ti af Dansk Erhvervs medlemmer oplever i øjeblikket produktionsbegrænsninger netop pga. manglen på arbejdskraft, hvilket har betydet tabt omsætning. En opregning foretaget af Dansk Erhverv viser, at virksomhederne i den private sektor de seneste tre måneder er gået glip af mindst 35 mia. kr. i omsætning alene pga. manglen på arbejdskraft.

Mangel på arbejdskraft og varer/materialer begrænser virksomhedernes produktion

Først kom coronapandemien og de mange restriktioner, som var med til at holde danske virksomheder i et jerngreb. Siden er den danske økonomi kommet overraskende hurtigt og godt ud på den anden side. Med den høje aktivitet i økonomien følger dog også udfordringer for virksomhederne i form af bl.a. mangel på arbejdskraft og mangel på varer mv. Fx viser de nyeste tal fra Danmarks Statistik, at manglen på arbejdskraft som begrænser produktionen, har låst sig fast på et rekordhøjt niveau i oktoberⁱ.

Som det fremgår af figur 1 nedenfor, oplever mere end fire ud af ti (42 pct.) af Dansk Erhvervs medlemmer i øjeblikket produktionsbegrænsninger fordi, de mangler arbejdskraft. Samtidig oplever mere end hver fjerde (27 pct.) produktionsbegrænsninger fordi, de mangler varer mv.ⁱⁱ Når virksomhedernes produktion begrænses, går det ud over deres omsætning. Dansk Erhverv har derfor undersøgt, hvor meget manglen på arbejdskraft og varer mv. har begrænset virksomhedernes omsætning de seneste 3 måneder.

Figur 1: **Er der i øjeblikket faktorer, der begrænser virksomhedens muligheder for omsætning og vækst (produktionsbegrænsninger)? Andel, der svarer "Ja"**

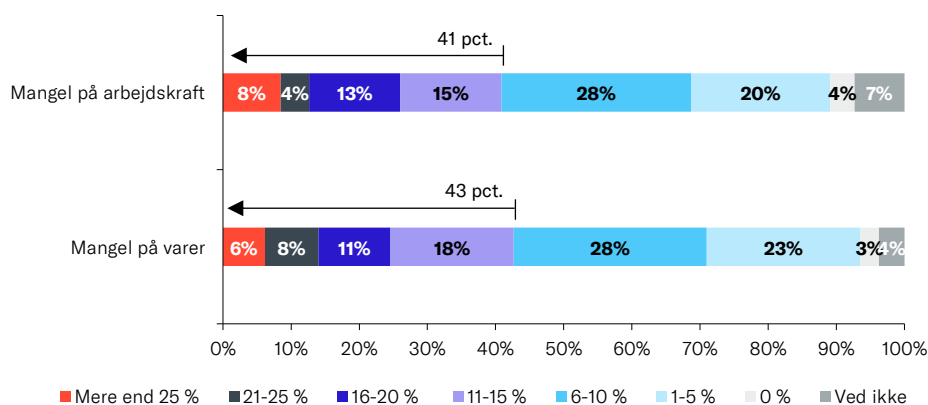
Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, data indsamlet 21. oktober til 1. november 2021.

Note: n = 1.081. "Mangel på varer" inkluderer materialer, udstyr, varer og lokaler.

Mangel på arbejdskraft og varer lægger låg på virksomhedernes omsætning

Blandt de virksomheder, der mangler arbejdskraft, vurderer fire ud af ti (41 pct.), at deres omsætning kunne have været mere end 10 pct. højere de seneste tre måneder, hvis ikke de havde manglet arbejdskraft, se figur 2 nedenfor. Ca. lige så mange (43 pct.) af virksomhederne, som mangler varer mv., vurderer, at deres omsætning kunne have været mere end 10 pct. højere, hvis ikke de havde manglet varer mv. Kun ganske få af virksomhederne (hvv. 4 pct. og 3 pct.), der mangler arbejdskraft eller varer mv., vurderer, at manglen ikke har haft en betydning for deres omsætning de seneste tre måneder.

Figur 2: **Hvor meget højere vurderer du, at jeres omsætning ville have været de seneste tre måneder i procent, hvis I ikke havde oplevet disse begrænsninger?**

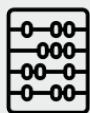

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, data indsamlet 21. oktober til 1. november 2021.

Note: n (materiale/varer) = 293, n (arbejdskraft) = 450. "Mangel på varer" inkluderer materialer, udstyr, varer og lokaler.

Virksomhederne går glip af mange mia. kr. i omsætning på grund af mangel på arbejdskraft og varer/materialer mm.

På baggrund af tal fra Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse og tal fra Danmarks Statistik for ansatte og omsætning på tværs af brancherne i den private sektor, laves en samlet opregning for omsætningstab i den private sektorⁱⁱⁱ. Opregningen viser, at virksomhederne i den private sektor samlet set kunne have omsat for mindst 4 pct. mere de seneste tre måneder, hvis ikke de havde manglet arbejdskraft. Det svarer til, at den private sektor kunne have omsat for mindst 35 mia. kr. mere de seneste tre måneder. Ligeledes kunne virksomhederne samlet set have omsat for mindst 3 pct. mere, hvis ikke de havde manglet varer mv. Det svarer til, at den private sektor kunne have omsat for mindst 23 mia. kr. mere, se figur 3 nedenfor. Dermed har den private sektor haft et samlet omsætningstab på mindst 58 mia. kr. pga. mangel på arbejdskraft og mangel på varer mv. de seneste tre måneder.

Figur 3: **Omsætningstab blandt virksomheder i den private sektor de seneste tre måneder grundet mangel på arbejdskraft og mangel på varer/materialer**

		
Arbejds- kraft 	4 pct.	35 mia. kr.
Varer/ materiale 	3 pct.	23 mia. kr.

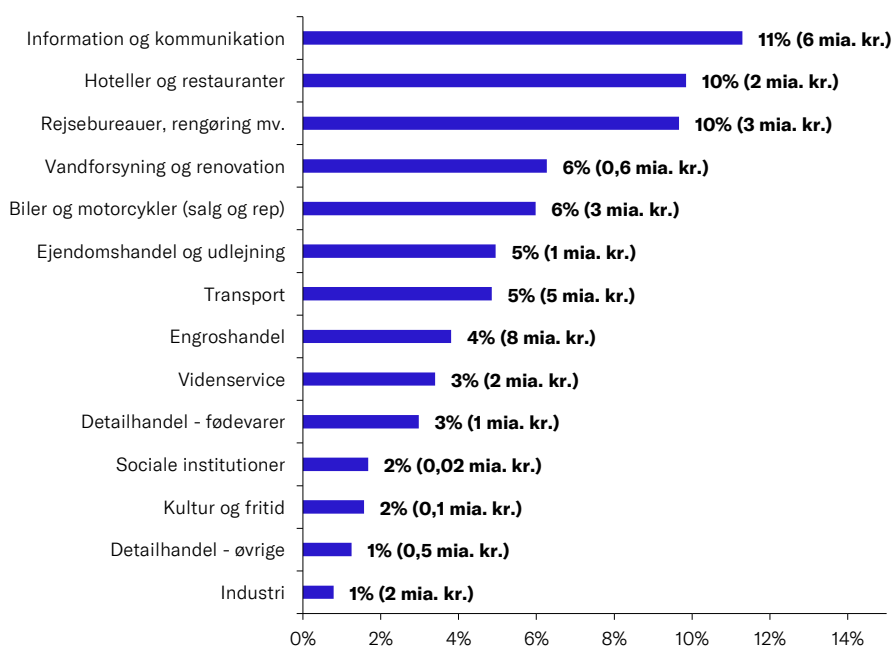
Kilde: Dansk Erhvervs beregninger pba. Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse (data indsamlet 21. oktober til 1. november 2021) og data fra Danmarks Statistiks tabeller (ERHV1, FIKS33, GF2) og registre (FIRE2019).

Note: Omsætningstab i kr. dækker tre måneder. "Varer/materialer" inkluderer materialer, udstyr, varer og lokaler. Følgende brancher indgår ikke i beregningerne: Landbrug, skovbrug og fiskeri, råstofindvinding, energiforsyning, bygge og anlæg, og offentlig administration, undervisning og sundhed, samt andre serviceydelser mv.

Mangel på arbejdskraft giver milliardstore omsætningstab på tværs af brancher

Omsætningstab på grund af mangel på arbejdskraft varierer på tværs af brancherne i den private sektor, se figur 4 nedenfor. Virksomheder i *informations- og kommunikationsbranchen* kunne i gennemsnit have omsat for mindst 11 pct. mere de seneste tre måneder, hvis ikke de havde manglet arbejdskraft. Det svarer til, at branchen er gået glip af en meromsætning på mindst 6 mia. kr. Derudover har flere serviceerhverv også oplevet et relativt stort omsætningstab målt op i forhold til branchernes samlede omsætning. Virksomheder i *hotel- og restaurationsbranchen*, og branchen for *rejsebureauer, rengøring mv.* (fx også vikarbureauer), kunne i gennemsnit have omsat for minimum 10 pct. mere de seneste tre måneder, hvis ikke de havde manglet arbejdskraft. Det svarer til mindst 5 mia. kr. i alt. Branchen for *engroshandel* har i kroner/ører oplevet det største omsætningstab grundet mangel på arbejdskraft de seneste tre måneder. De er samlet gået glip af mindst 8 mia. kr. Da den samlede omsætning i branchen er relativt høj, udgør omsætningstab en mindre procentandel end de øvrige nævnte brancher.

Figur 4: **Omsætningstab de seneste tre måneder grundet *mangel på arbejdskraft* som andel af branchens samlede omsætning (i parentes er omsætnings-
tabet angivet i milliarder kr.)**

Kilde: Dansk Erhvervs beregninger pba. Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse (data indsamlet 21. oktober til 1. november 2021) og data fra Danmarks Statistiks tabeller (ERHV1, FIKS33, GF2) og registre (FIRE2019).

Note: Antal svar fra Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, der indgår i opregningen: n (information og kommunikation) = 98, n (hoteller og restauranter) = 17, n (rejsebureauer, rengøring mm.) = 68, n (vandforsyning og renovation) = 9, n (biler og motorcykler (salg og rep.)) = 13, n (ejendomshandel og udlejning) = 31, n (transport) = 122, n (engroshandel) = 134, n (vidensservice) = 70, n (detail - fødevarer) = 36, n (sociale institutioner) = 42, n (kultur og fritid) = 12, n (detailhandel - øvrige) = 132, n (industri) = 72. Følgende brancher indgår ikke i beregningerne: Landbrug, skovbrug og fiskeri, råstofdinding, energiforsyning, bygge og anlæg, og offentlig administration, undervisning og sundhed, samt andre serviceydelser mv. Det skyldes dels for få besvarelser i undersøgelsen inden for den enkelte delbranche ift. branchens størrelse målt på antal ansatte, og dels for alene at se på den private sektor.

Figur 4 viser også, at industrien i Dansk Erhvervs undersøgelse er den branche, hvor omsætningstab som andel af branchens samlede omsætning er mindst. Det skyldes, at industrivirksomhederne i Dansk Erhvervs survey i lavere grad mangler arbejdskraft sammenlignet med andre brancher.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 15. november 2021.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Om Dansk Erhvervs medlemsundersøgelser

Dansk Erhverv har foretaget en medlemsundersøgelse, som blandt andet afdækker virksomhedernes mangel på arbejdskraft og varer. Der er 1.081 virksomheder, som har svaret på undersøgelsen. Disse virksomheder er repræsentative for Dansk Erhvervs medlemmer på en række baggrundsvARIABLE, såsom størrelse og branche. Stikprøven er dog ikke repræsentativ for det samlede danske erhvervsliv, da Dansk Erhverv i højere grad repræsenterer virksomheder i nogle brancher end andre. Den maksimale stikprøveusikkerhed i en undersøgelse med 1.081 respondenter er $\pm 3,0$ procentpoint. Usikkerheden er større i de figurer, som bygger på færre respondenter.

Om Dansk Erhvervs omsætningsopregning

Dansk Erhverv har foretaget en opregning og lavet et underkantsestimater af tabt omsætning for hele den private sektor med udgangspunkt i virksomhedernes svar i medlemsundersøgelsen. Følgende brancher indgår ikke i beregningerne: Landbrug, skovbrug og fiskeri, råstofindvinding, energiforsyning, bygge og anlæg, og offentlig administration, undervisning og sundhed, samt andre serviceydelser mv. Det skyldes dels for få besvarelser i undersøgelsen inden for den enkelte delbranche ift. branchens størrelse målt på antal ansatte, og dels for alene at se på den private sektor. I beregningerne indgår derfor svar fra 856 virksomheder. Til at inddele virksomhederne i brancher anvendes NACE-koder.

Opregningen er baseret på et vægtet gennemsnit, som inkluderer oplysninger om antal fuldtidsansatte pr. virksomhed i undersøgelsen sammen med svaret på spørgsmålet: *"Hvor meget højere vurderer du, at jeres omsætning ville have været de seneste tre måneder i procent, hvis I ikke havde oplevet disse begrænsninger?"*.

Til at opregne andelen i kroner/ører anvendes virksomhedernes omsætning fra 2019. Dels fordi det er de nyeste, tilgængelige regnskabsår i Danmarks Statistik på delbrancheniveau, og dels fordi det er det seneste hele regnskabsår, som ikke har været påvirket af corona og de medfølgende nedlukninger, hvilket de seneste tre måneder (august, september, oktober 2021) ligeledes ikke har været.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til Chef for analyse og samfund Kasper Lindgaard på kali@danskerhverv.dk eller på 2257 2159, eller til økonom Jannie Frederiksen på jfre@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6083.

Noter

ⁱ Figurer med tal er ikke vist i dette notat. Se: www.statistikbanken.dk/baro3, kbs2 og kbyg33.

ⁱⁱ Figurer med tal er ikke vist i dette notat.

ⁱⁱⁱ Ekskl. brancherne: Landbrug, skovbrug og fiskeri, råstofindvinding, energiforsyning, bygge og anlæg, og andres serviceydelser mv.